

श्रीअन्तु प्रकाशन (प्रा.)लि.

पूर्वाञ्चल

Purwanchal National Daily

दल दर्ता शुरु

भापा, साउन २२। निर्वाचन आयोगले आगामी मंसिर ४ गते हुने प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभाको निर्वाचनका लागि आइतबारदेखि दल दर्ता गर्न शुरु गरेको छ।
आयोगले प्रतिनिधिसभा सदस्य र प्रदेशसभा सदस्यको प्रत्यक्ष र समानुपातिक निर्वाचन प्रणाली तर्फको निर्वाचनमा भाग लिन आयोगमा यही साउन १९ गतेसम्म दर्ता कायम रहेका राजनीतिक दललाई साउन २२ देखि ३१ गतेसम्म दल दर्ताका लागि निवेदन दिन सूचित गरेको थियो।
निवेदन दिँदा दल सम्बन्धी विवरण, दलको केन्द्रीय (बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

वर्ष : २७ अङ्क : २६२ पृष्ठ ४ वित्तमोड वि.सं. २०७९ साउन २३ गते सोमवार (Monday, August 8, 2022) नेपाल सन्वत् १९४२ Web : www.purwanchaldaily.com मूल्य रु : ५/- भारतमा भाड : ४/-

भ्रष्टाचारविरुद्ध उजुरी बढ्यो

भापा, साउन २२। अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको केन्द्रीय कार्यालयमा उजुरी पर्ने क्रम बढ्दै गएको छ। आयोगमा चालू आर्थिक वर्षको साउन २० गतेसम्ममा एक हजार ४ सय ३२ उजुरी परेका छन्।
आयोगका प्रवक्ता श्यामप्रसाद भण्डारीका अनुसार लिखित उजुरी ५५७, हुलाकमार्फत २७२, इमेलमार्फत

२५३, वेबसाइटमार्फत १९३, टेलिफोनमार्फत ८५, समाचारमार्फत ३६, फेसबुकमार्फत १०, भाइवरमार्फत २ र अन्य २५ उजुरी परेका छन्।
यसैगरी आयोगको कञ्चनपुरस्थित कार्यालयमा १५, पोखरामा ७०, बुटवलमा ६७, नेपालगञ्जमा ४१, बर्दibasमा ९२, सुर्खेतमा ९४, हेटौडाका ८५,

इटहरीमा ९४ र आयोगको मुख्य कार्यालय टङ्गलामा ७९४ उजुरी परेको छ। आयोगले चालू आर्थिक वर्षको २० दिनमा घुस मागेको आरोपमा तीन जनालाई पक्राउ गरेको थियो। पक्राउ पर्नेमा एक उपसर्चिव र दुई अधिकृत छन्। यही साउन १ देखि साउन २० (बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

ठगी मुद्दामा पत्रकार पराजुलीलाई निलम्बनको सिफारिस

भापा, साउन २२। भापाको दमकस्थित हिमशिखर टेलिभिजनको समाचार प्रमुखका रूपमा कार्यरत पत्रकार भूमिराज पराजुलीलाई नेपाल पत्रकार महासंघ भापा शाखाले निलम्बनको सिफारिस गरेको छ।
दमक-१०(५) घर भएका पत्रकार पराजुलीलाई निलम्बनका लागि नेपाल पत्रकार महासंघ १ नम्बर प्रदेश समितिलाई सिफारिस गर्ने निर्णय गरेको हो। महासंघ भापाको आइतबार बसेको बैठकले यस्तो निर्णय गरेको महासंघ भापाका सचिव डिकेश लामाले जानकारी दिए।
नेपाल पत्रकार महासंघ भापा शाखाका सदस्य समेत रहेका पराजुली उपर

वैदेशिक राजगार विभागमा दर्ता भएको ठगी सम्बन्धी मुद्दाका सन्दर्भमा विभागले जिल्ला प्रहरी कार्यालय भापालाई कसुरदार पक्राउ गरी उपस्थित गराई दिने भनी पत्राचार गरेसँगै पराजुलीले भापा सहित विभिन्न जिल्लाका सर्वसाधारणलाई ठगी गर्दै आएको खुलेको थियो। यो सँगै भापा शाखाको बैठकले पराजुलीका सम्बन्धमा विभिन्न सञ्चार माध्यममा सार्वजनिक भएको समाचारका विषयमा समेत ध्यानकर्षण भएको जनाएको छ। पत्रकार पराजुलीलाई यस अघि उनी आवद्ध हिमशिखर टेलिभिजनले (बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

कर्मचारी आवश्यकता

एक प्रतिष्ठित कम्पनीको लागि वित्तमोडमा निम्न योग्यता र क्षमता भएका कर्मचारीहरू आवश्यक भएकोले यो सूचना प्रकाशित भएको ७ दिन भित्र सम्पर्क गर्नुहुन अनुरोध गर्दछौ।

क्र.सं.	पद	संख्या	योग्यता	अनुभव
१	Accountant/Billing Officer	१ जना	+2	कम्तीमा २ वर्ष ट्रेडिङ हाउसहरूमा काम गरेको हुनुपर्ने तथा Accounting Package चलउन सक्ने
२	Sales Officer	१ जना	+2	हाउसियर तथा कन्सल्टन्स क्षेत्रमा भन्दा प्रतिष्ठितको रूपमा कम्तीमा २ वर्ष काम गरेको हुनुपर्ने

नोट: हाउसियर तथा कन्सल्टन्स लाइन भन्दा फरक क्षेत्रमा कार्यअनुभव हासिल गरेका सकारात्मक चिन्तन भएका उर्जावान व्यक्तित्वहरूले समेत सम्पर्क गर्नुहुन प्रोत्साहित गरिन्छ।

सम्पर्क: ८८०९५६४३८५ hr@manakamanager.com

फल्याट भाडामा

भापाको सुदृग्स्थित महेन्द्र हाइवेसँगै जोडिएको सिद्धार्थ बैंक बसेको कामक्ष भवनको दोस्रो र तेस्रो तला व्यवसायिक प्रयोजनका लागि अति उपयुक्त फल्याटहरू भाडामा छ। भाडामा लिन चाहनेले तुरु-सम्पर्क गर्नुहोला।

सम्पर्क : ९८०१०४३०३६, ९८५१०१३५८८, ९८०८७३०४९७

हाडजोर्नी तथा नशा रोगको सफल उपचार

सस्तो, भरपर्दो र गुणस्तरीय फिजियोथेरापी सेवा अब बित्तमोडमा आयुर्वेद एण्ड फिजियोथेरापी सेन्टर बित्तमोडमा

प्यारालाइसिस, सम्पूर्ण हाडजोर्नी, नशाको समस्या कुमजाम भएको, नशा चेंपिएको डिस्क प्रोव्यास, बाथ, युरिक एसिड साथै अन्य सबै रोगको अष्टाङ्ग फार्मसीबाट औषधि र उपचार दैनिक।

बस्को सुविधासहित फोन नं. ९८०६०००३१३, ०२३-५९०१६६, दैनिक ओपीडीमा डा. विनय प्रधान, डा. भगवान शाह र अन्य काठमाडौंबाट आउनुहुने डाक्टरबाट पनि जाँच सेवा।
दैनिक छारसुत्र विधिद्वारा पायलसको सफल उपचार गरिन्छ।

कर समायोजन गर्न माग

वित्तमोड, साउन २२। वित्तमोड नगरपालिकाले अस्वभाविक रूपमा कर वृद्धि गरेपछि नेपाली कांग्रेस क्षेत्र नं.-२ प्रदेश 'क' र वित्तमोड नगरसमितिले जनतालाई राहत पुग्ने गरी तत्काल समायोजन गर्न माग गर्दै नगरपालिका

समक्ष जापान-पत्र बुझाएको छ। प्रदेश क सभापति लक्ष्मीप्रसाद आचार्य र नगरका कार्यवाहक सभापति सूर्यप्रसाद कन्दुवाको नेतृत्वमा आइतबार नगरपालिका पुगेको कांग्रेस कार्यकर्ताको टोलीले नगरप्रमुख पवित्रा

महतारा प्रसाईलाई चार बुँदे मागसहितको जापान-पत्र बुझाएको हो। जसमा आव २०७९/०८०का लागि वृद्धि गरिएको मालपोत, सम्पत्ति कर, भूमिकर तत्काल फिर्ता लिएर सर्वसाधारण जनतालाई (बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

OLD IS GOLD

'गुणस्तरीय र सुलभ शिक्षा, कनकाईको प्रतिवद्धता' भर्ना खुल्यो ! भर्ना खुल्यो !! भर्ना खुल्यो !!!

+2

व्यवस्थापन शिक्षा मानविकी

FOR GRADE XI कक्षा ११मा

- कम्प्युटर साइन्स
- होटल मेनेजमेन्ट
- आमसञ्चार
- विजनेस स्टडिज
- विजनेस म्याथ

कनकाई एजुकेशन

फाउण्डेशन, वित्तमोड, भापा
०२३-५४००५५, ०२३-५४००२५
९८४२६२६१३९, ९८४२६५७९३८

घर तथा फल्याट भाडामा

वित्तमोडस्थित भगवान चौकमा रहेको दुर्गा कम्प्लेक्समा बैंक, हस्पिटल, इन्स्योरेन्स कम्पनी, होटल लगायत व्यवसायिक प्रयोजनमा प्रयोग गर्न अति उपयुक्त आठ तले घरको सम्पूर्ण तलाहरू भाडामा छ। भाडामा लिन चाहने महानुभावले तलको सम्पर्क नम्बरमा फोन गर्नुहुन अनुरोध छ।

- सुविधा र विशेषताहरू :
- १) ४० वटा गाडी र १०० वटा मोटरसाइकल पार्किङ गर्न सकिने अन्डरग्राउण्ड पार्किङ सुविधा।
  - २) बाहिरी भागमा पनि प्रशस्त पार्किङ सुविधा।
  - ३) महेन्द्र हाइवेसँगै जोडिएको घर।
  - ४) लिफ्टको सुविधा भएको।

सम्पर्क :
९८५१०१३५८८, ९८०८७३०४९७,
९८०१०४३०३६

भर्ना खुल्यो ! भर्ना खुल्यो !!

ADMISSION OPEN FOR GRADE XI

२०७८ सालको एस.ई.ई. परीक्षामा सफल हुने सम्पूर्ण विद्यार्थीहरूलाई हार्दिक बधाई तथा उत्तरोत्तर प्रगतिको शुभकामना।

यस कलेजमा निम्न विषयहरूमा भर्ना खुलेको सम्पूर्ण विद्यार्थी तथा अभिभावकहरूमा जानकारी गराइन्छ।

वाल्मीकि प्रोभिडेन्स कलेज, वित्तमोडको कक्षा ११ मा विज्ञान तथा व्यवस्थापन विषय अलग्गै

- » SCIENCE
- » HOTEL MANAGEMENT
- » BUSINESS STUDIES
- » COMPUTER SCIENCE
- » BUSINESS MATHS
- » साइन्स
- » होटल म्यानेजमेन्ट
- » बिजनेस स्टडिज
- » कम्प्युटर साइन्स
- » बिजनेस म्याथ

बिद्यार्थी भर्ना आवेदन फारम बिद्यालय प्रशासनबाट वितरण भइरहेको छ।

Apply

BALMIKI PROVIDENCE COLLEGE Birtamode-1, Jhapa

For more info 023-540195/540443/542820 www.facebook.com/balmikiprovidence

साइकल चढेर बजारबाट घर जाँदा...

भापा, साउन २२। भापाको कचनकवलमा साइकलबाट लडेर एक जनाको मृत्यु भएको छ।
मृत्यु हुनेमा कचनकवल गाउँपालिका-५स्थित पाठामारी निवासी ५० वर्षीय सुकुरु गणेश रहेको प्रहरी कार्यालय भापाका डीएसपी बसन्त पाठकले जानकारी दिए।
प्रहरीका अनुसार आइतबार बिहान ११ बजे पाठामारी बजारबाट साइकलमा सवार गणेश घर तर्फ जाने क्रममा काली मन्दिर नजिकैको कल्भर्टमा साइकलबाट लडेर घाइते भएका थिए।
उनलाई तत्काल उपचारको लागि प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र बनियानी लगेको थियो। उनको उपचारको क्रममा मृत्यु भएको बताइएको छ। घटनाको विषयमा प्रहरीले थप अनुसन्धान अघि बढाएको प्रहरीले जनाएको छ।

Little Flowers' English School Birtamode-4, Jhapa

"Celebrating 40 years of Excellence"

Admission Opens

For Grade XI

Science & Management

"Your Dream

Our Passion"

+977-23-530767

https://www.lfes.edu.np

उपचार सहयोगको अपिल

कमल, साउन २२। दुवै मृगौला खराब भएका रामकुमार विकको उपचारमा सहयोगका लागि आफन्तले अनुरोध गरेका छन्।

आर्थिक अवस्था अत्यन्तै कमजोर भएका दमक-७ निवासी २६ वर्षीय विकको उपचारमा सहयोग गरिदिनका लागि आफन्तले अनुरोध गरेका हुन्। पत्रकार मञ्च दमकको सभाहलमा आइतबार पत्रकार सम्मेलन गरी मृगौला खराब भएका विकको आर्थिक अवस्था अत्यन्तै कमजोर भएका कारण उपचारमा सहयोग गरिदिनुहुन काका भीमबहादुर विश्वकर्माको अनुरोध गरेका थिए। उपचारमा संलग्न डाक्टरका अनुसार आफन्तले मृगौला दिएमा १५ देखि २० लाख रूपैयांसम्ममा विरामी निको हुन्छन्। आर्थिक अवस्था कमजोर भएकै कारण वैदेशिक रोजगारीमा भएको विकको स्वस्थमा समस्या आएपछि, कम्पनीले फिर्ता पठाएको र यहाँ आएपछि स्वास्थ्य परीक्षण गर्दा दुवै मृगौला खराब भएको थाहा भएको दमक नगरपालिका वडा

नम्बर-७की दलित महिला सदस्य तारा रनपडेलीले बताइन्। महिनामा चारपटक डायलोसिस गराउनुपर्छ, डायलोसिसका लागि वडा कार्यालयले २ लाख रूपैयाँ बराबरको सिफारिस गरेको थियो। तर, सरकारी पालो पर्खिँदा महिनौसम्म पालो आउँदैन। विरामीको स्वास्थ्य अवस्था जटिल बन्दै गएपछि निजी खर्चमा डायलोसिस गराउनु परेको छ। एकपटक डायलोसिस गराएको १५देखि २० हजार रूपैयाँ लाग्छ- उनले भनिन्। अहिलेसम्ममा २ लाखभन्दा बढी रूपैयाँ खर्च भइसकेको छ।

विवाद अन्त्य गर्न स्थानीय तह जिम्मेवार बन्नुपर्नेमा जोड

वित्तोमोड, साउन २२। प्राकृतिक स्रोत द्वन्द्व रुपान्तरण केन्द्रले जल, जमिन र जंगल सम्बन्धी विवादलाई अन्त्य गर्न जिम्मेवारी अब स्थानीय तहमा आएकोले यस विषयमा स्थानीय तहले जिम्मेवार भएर निरूपण गर्ने दक्षता प्राप्त गर्न जरुरी रहेको बताएको छ।

भापाका १५ स्थानीय तथा जिल्ला समन्वय समितिका निर्वाचित प्रमुख, उपप्रमुख, अध्यक्ष एवम् उपाध्यक्षलाई निर्वाचित भएकोमा वधाई तथा शुभकामना दिन आइतबार वित्तोमोडमा आयोजित स्थानीय तहमा शान्ति निर्माण सम्बन्धी अन्तरक्रिया कार्यक्रममा सो कुरा बताएको हो।

प्राकृतिक स्रोतहरू जल, जमिन र जंगलको विषयमा नेपालका विभिन्न स्थानमा काम समर्थक विवाद भन्-भगडा र मुद्दा समेत चलेर जनजीवन समेत अस्तव्यस्त बन्ने घटनालाई जराभित्री पुगेर आपसमा फाटेका मन मिलाउने उद्देश्यले सफल पढाई सावित भएको प्राकृतिक स्रोत द्वन्द्व रुपान्तरण केन्द्रले जनाएको छ।

अहिले संविधानले नै स्थानीय तहमा सबै प्रकारका विवाद वा भन्-भगडा निरूपण गर्नका लागि उपप्रमुख वा उपाध्यक्षको अध्यक्षतामा रहने न्यायिक

सर्मातिलाई पनि विवादको दीर्घकालीन रुपमा समाधान गर्न सुझाव दिनका लागि उक्त कार्यक्रम आयोजना गरिएको बताइएको छ। उक्त अवसरमा जिल्ला समन्वय समितिका प्रमुख विश्वनाथ बरालले गाउँघरमा उत्पन्न हुने द्वन्द्व समाधानका लागि ज्येष्ठ सहज र प्रभावकारी उपाय सावित भइसकेको यो विषयलाई गाउँको भित्री तहसम्म पुऱ्याउने ज्ञान, सिप र दक्षताको शिक्षा दिन जरुरी रहेको बताए।

उनले आइपने द्वन्द्वलाई सकारात्मक रुपमा लिएर समाधान खोज्नुपर्ने बताए। 'द्वन्द्व हरसमय आइपने समस्या हो'- उनले भने- 'द्वन्द्वलाई समस्याको रुपमा नलिई समाधान खोज्नतर्फ लाग्नुपर्छ।' उनले जनताले अपेक्षा गरेका साना-साना कामलाई सही ढंगबाट व्यवस्थापन गर्न जनप्रतिनिधिहरूलाई आग्रह पनि गरे। प्रमुख बरालले जनताका तिनै साना समस्या समाधान गर्न सकिँयो भने जनता र जनप्रतिनिधि दुवै खुशी बन्ने अवस्था सिर्जना हुने बताए।

कार्यक्रममा प्राकृतिक स्रोत द्वन्द्व रुपान्तरण केन्द्रकी राष्ट्रिय स्रोतव्यक्ति संगीता थापाले जल, जमिन र जंगलसँग सरोकार राख्ने विषयमा उत्पन्न विवाद

वा मुद्दालाई जराैदेखि अन्त्य गर्न सफल भएको अभियान कार्यक्रमले भापाका मात्रै ६० वटा विवाद समाधान भएको जानकारी दिइन्। त्यसमा एउटा विवाद समाधानको प्रक्रियामा रहेको उनको भनाइ छ। दुवै पक्षको न्याय हुने गरी साना तथा ठूला विवादहरू सहजै समाधान गर्दै आएको उक्त संस्थाले भापाका ०७४ सालदेखि स्थानीय सरकारहरूसँग समन्वय गरेर अभियान निरन्तर अघि बढाइरहेको केन्द्रकी राष्ट्रिय स्रोतव्यक्ति थापाले बताइन्।

कार्यक्रममा वित्तोमोड नगर प्रमुख पवित्रा महतरा प्रसाईं, उपप्रमुख नगेन्द्र संगीला, मेचीनगर उपप्रमुख मीना पोखरेल उप्रेती, भद्रपुर नगर उपप्रमुख राधा कार्की लगायतले आफ्ना धारणा राखेका थिए। सो क्रममा जनप्रतिनिधिहरूले राजनीतिक दबावका कारण कतिपय मुद्दा समाधान गर्न नसकिएको बताए। उनीहरूले मुद्दा मिलाउने नाममा समाजमा अशान्ति हुने हो कि भन्ने चिन्ता पनि व्यक्त गरे।

जिल्ला समन्वय समितिका प्रमुख बरालको अध्यक्षता तथा उपप्रमुख शान्ता रोक्पाले स्वागत गरेको कार्यक्रमको सञ्चालन सहजकर्ता छत्र पौडेलले गरेका थिए।

भद्रपुर, साउन २२। मेची प्रादेशिक अस्पताल सुधार समिति र सम्वाद समूह बीच छलफल भएको छ। भद्रपुरस्थित मेची प्रादेशिक अस्पतालको विविध पक्षको सुधारका लागि गठन भएको

सुधार समितिसँग सोही विषयमा आइतबार छलफल भएको हो।

छलफलमा मेची प्रादेशिक अस्पताललाई सुविधासम्पन्न एवम् गुणस्तरीय बनाउने अभियानमा जुटेको सुधार समितिलाई सधैं सहयोग र सहकार्य गर्ने आपसी सहमति भएको युवा सामाजिक व्यक्तित्व डिल्ली धिमिरे हिम्मतले बताए। अस्पताल सुधारको अभियानलाई

चार करोड सकिएपछि ठेक्का रद्द

भण्डै रू. चार करोड खर्च गरेपछि भोजपुर र सखुवावासभालाई जोड्ने अरुण नदीमा बन्दै गरेको लम्बुवाघाटको पुलको ठेक्का रद्द गरिएको छ। बाह्र वर्षसम्म पनि पुल निर्माण नभएपछि ठेक्का प्रक्रिया रद्द गरिएको हो। पुल निर्माणमा हालसम्म रू. तीन करोड ८५ लाख खर्च भइसकेको सडक डिभिजन कार्यालय तुम्लिङटारले जनाएको छ। पुल निर्माणको कामलाई चाँडो सम्पन्न गर्न पटक/पटक ताकेता गर्दा पनि निर्माण कम्पनीले हिलाइ गरेपछि ठेक्काको सम्झौता नै रद्द गरिएको सडक डिभिजन कार्यालय तुम्लिङटारका प्रमुख राजेन्द्रप्रसाद साहले जानकारी दिए।

स्वच्छन्द निर्माण कम्पनीले २०६७ सालमा पुल निर्माण शुरू गरेको थियो। सम्झौता अनुसार पुल २०७० सालमा निर्माण सम्पन्न गर्नुपर्ने थियो। निर्माणमा हिलाइ भएको विषयमा जानकारी माग्दा निर्माण कम्पनीका प्रमुख दयाराम लामिछानेले पुल बनाउन नसकेको लिखित जवाफ दिएपछि ठेक्का रद्द

गरिएको साहले बताए।

हामीले कार्यालयको तर्फबाट गर्न सक्ने काम गरेका हौं, निर्माण कम्पनीलाई पटक-पटक काम चाँडो गर्न आग्रह गर्दा गर्न नसक्ने जानकारी दिएको छ- उनले भने। पुल निर्माणका क्रममा जग खन्ने ठाउँमा ठूलो चट्टान भेटिएको भन्दै कम्पनीले कामलाई अघि बढाउन नसकेको बताउँदै आएको थियो। ठेक्का रद्द गरेर अहिले कम्पनीको धरोटीवापतको रू. ७७ लाख रोकेर कालोसूचीमा राख्नका लागि पत्र पठाएको साहको भनाइ छ। धरोटी नरोक्न तथा कालोसूचीमा नहाल्न कम्पनीले पाटन अदालतमा मुद्दा हालेको साहले बताए।

मुद्दा परेपछि काम नगर्न अदालतले आदेश दिएकाले थप प्रक्रिया अघि बढ्न नसकेको साहले जानकारी दिए। हामीले बैकमा रहेको धरोटी वापतको रकम रोक्का गरेर कालोसूचीमा हाले प्रक्रिया थालेका छौं- उनले भने।

पुल निर्माणका लागि छ वटा पिलर उठाइएको

भए पनि काम अघि बढ्न सकेको छैन। पुल नबन्दा स्थानीयवासी जोखिम मोलेर काठको डुङ्गाबाट यात्रा गर्न बाध्य छन्। तत्कालीन समयमा सडक डिभिजन कार्यालय धनकुटा र निर्माण कम्पनीबीच सम्झौता भएको भए पनि पछि उक्त पुल सडक डिभिजन कार्यालय तुम्लिङटार मातहत आएको बताइएको छ।

पुलको डिजाइनमा समेत त्रुटि रहेको पाइएको छ। यहाँ शुरुमा १६० मिटर लामो पुल बनाउने सम्झौता गरिएको थियो। पछि १२ मिटर बढाएर १७२ मिटर निर्माण गर्ने गरी काम थालिएको थियो। प्राविधिकले डिजाइन गरे भन्दा पुल करिब ७२ मिटर छोटो रहेको पाइएको छ। घाटको जम्मा लम्बाइ २३४ मिटर छ। सम्झौता १७२ मिटर लामो बनाउने भएको छ- उनले भने।

पुलले भोजपुरको पडानन्द नगरपालिका-६ साँतघाट र सखुवावासभाको मनकामनालाई जोड्ने छ। पुल बनाउन सङ्घीय सरकारले रू. २४ करोड उपलब्ध गरिएको थियो।

मेची अस्पताल सुधारका लागि छलफल

निर्णायक निष्कर्षमा पुऱ्याउने सहमति भएको छ- उनले भने- विपन्न वर्गको आशा र भरौसाको एक मात्र अस्पतालको सुधार गर्नुको विकल्प छैन। अस्पतालको सेवा सुधारका लागि ३५ कुँ जापन-पत्र बुझाई सकिएको सुधार समितिका अध्यक्ष दीपक तिमिनाले बताए। आमनागरिकले सर्वशुभ स्वास्थ्य सेवा पाउनबाट वञ्चित हुनुपर्ने अवस्था सिर्जना भएपछि सुधारका लागि अभियान चलाइएको उनले बताए।

संविधानमा हरेक नागरिकले स्वास्थ्य सेवा पाउनुपर्ने व्यवस्था गरिए पनि नागरिक गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाबाट सधैं वञ्चित हुँदै आएको अर्का सामाजिक अभियन्ता शिवकुमार राजभण्डारीले बताए। संविधानले नै प्रदान गरेको स्वास्थ्यको अधिकार प्राप्त गर्न मेची अस्पतालको सुधार हुन जरुरी छ- उनले भने- कुनै पनि हालतमा मेची अस्पताललाई सर्वसाधारणले गुणस्तरीय सेवा पाउने थलो बनाउनुपर्छ। छलफलमा सुधार समितिका सदस्यहरूको बाक्लो उपस्थिति रहेको थियो।

कर ...

राहत पुग्ने गरी समायोजन गरिनुपर्ने, वित्तोमोडको फोहोर व्यवस्थापन नहुँदा संक्रामक रोगहरू फैलन सक्ने जोखिम बढेकोले यथाशीघ्र फोहोर व्यवस्थापन गरिनुपर्ने माग गरिएको छ।

यसैगरी कोरोनाको समयमा वित्तोमोड नगरपालिकाद्वारा सञ्चालित क्वारेन्टिन र आइसोलेसन कार्यक्रमको खर्च विवरणको सार्वजनिक सुनुवाई गरिनुपर्ने एवम् सार्वजनिक खरिद ऐनको दफा ६२-६३मा उल्लेखित नियम विपरीत वित्तोमोड नगर अस्पतालद्वारा वितरण गरिने निःशुल्क औषधिको ठेक्का प्राप्त अमन फार्मसीको ठेक्का तत्काल खारेज गरिनुपर्ने माग अघि सारिएको छ।

अमन फार्मसीका सञ्चालक अक्षरा बुढाथोकी नगरपालिकाकै कर्मचारी ओम खड्काकी श्रीमती रहेको बताउँदै प्रदेश क सभापति आचार्यले जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीका नातेदारलाई ठेक्का दिन नपाइने व्यवस्था सार्वजनिक खरिद ऐनको दफा ६२-६३ मा उल्लेख गरिएको बताए। स्मरण रहोस् गत आवमा पनि निःशुल्क औषधि वितरणको ठेक्का पाएको अमन फार्मसी विवादमा तानिएपछि ठेक्का खारेज गरिएको थियो। नगर स्वास्थ्य प्रमुखको भूमिकामा रहेका ओम खड्का समेत कोरोनाको खोप लुकाएको आरोपमा विवादित बनेका थिए। श्रीमतीका नाममा रहेको अमन फार्मसी खड्का आफैले सञ्चालन गरेको बुझिएको छ।

ज्ञापन पत्र बुझाउँदै नेपाली कांग्रेस वित्तोमोड नगरसमितिका उपसभापति सूर्यप्रसाद कन्दुवालले जनताको सुविधा र नगरको विकासलाई ध्यानमा राखेर जनतालाई समस्या नहुने गरी कर समायोजन गरिनुपर्नेमा जोड दिए। कार्यक्रममा उपस्थित अधिकांशले नगरपालिकाले विधानतः एक वर्षमा अधिकतम २० प्रतिशत भन्दा बढी कर

उठाउन नपाउने दावी गर्दै नगरपालिकाले कति प्रतिशत कर बढाएको हो ? भन्दै नगरप्रमुखसँग जवाफ माग गरेका थिए। कर बढाउँदा जनताले धान्न सक्ने गरी बढाउन सहभागीको सुझाव थियो।

ज्ञापन-पत्र बुझ्दै नगर प्रमुख पवित्रा महतरा प्रसाईंले कम्प्युटरको सफ्टवेयरमा जर्गाको मूल्याङ्कन सम्बन्धी विवरण अपडेट गर्दा कमी कमजोरी भएका कारण हाल तीन दिनका लागि सफ्टवेयर बन्द गरेर गल्ती सच्याउने काम भइरहेको बताइन्। बाटोको अवस्था, स्तरबृद्धिको आवश्यकता र जर्गाको प्रचलित मूल्य अनुसार मूल्याङ्कन गरी कर बृद्धि गरिएको भन्दै उनले पूर्ण रुपमा घटाउन नसकिने बताइन्। उनले भनिन्- 'पूर्ण रुपमा कर घटाउँदा बडाको सिलिङ बजेट घट्छ, योजना प्रभावित हुन्छ, राजस्व परामर्श गरेर केही प्रतिशत कर बृद्धि गरिएको हो।' वित्तोमोडमा जनघनत्व बढेको र वित्तोमोडकै केही भद्रभलाबीका कारण फोहोर व्यवस्थापनमा समस्या भएको बताउँदै उनले थपिन्- 'वित्तोमोडमा केही यस्ता भद्रभलाबी हुनुहुन्छ, उहाँहरूले कनकाई-८ मा विसर्जन गरिँदै आएको फोहोर सोही ठाउँमा गएर फाल्न नदिनु भनी स्थानीयलाई उकास्नु भएको छ, फोहोर बोकेका गाडीमाथि ढुङ्गा-मुडा गरेर झुइभरलाई समेत धम्याउनु भएको छ।' वित्तोमोड-७ र अर्जुनधाराका फोहोर विसर्जनस्थल खोज्ने काम जारी रहेको बताउँदै नगरप्रमुख प्रसाईंले सबै नागरिक जिम्मेवार नभएसम्म र भद्रभलाबीको चेत नआएसम्म सरसफाई सम्भव नहुने जिक्ति गरिन्।

वित्तोमोड-७ र अर्जुनधाराका फोहोर विसर्जनस्थल खोज्ने काम जारी रहेको बताउँदै नगरप्रमुख प्रसाईंले सबै नागरिक जिम्मेवार नभएसम्म र भद्रभलाबीको चेत नआएसम्म सरसफाई सम्भव नहुने जिक्ति गरिन्।

ठगी ... सभाचार संयोजक पदसहित संस्थाबाट बर्खास्त गरेको थियो। फौजदारी सम्बन्धि मुद्दाको कसुरदारको रुपमा रहेका पत्रकार पराजुली माथि लागेको कसुरो उपर अनुसन्धानमा सहयोग

गर्ने उद्देश्यले उक्त मुद्दा फैसला नहुँजेल र सफाई नपाएसम्मका लागि पत्रकार पराजुलीलाई महासंघको सदस्यताबाट निलम्बनका लागि पत्रकार महासंघ प्रदेश-१ समिति समक्ष सिफारिस गर्ने सर्वसम्मत निर्णय गरिएको महासंघ भापाले जारी गरेको विज्ञापितमा उल्लेख छ।

वैदेशिक रोजगार विभागमा गत असार २० गते पराजुलीविरुद्ध उजुरी परेको र उजुरीका आधारमा विभागले जिल्ला प्रहरी कार्यालय भापालाई पत्राचार गरेको थियो। विभागका अनुसन्धान अधिकृत कृष्णकुमारी भण्डारीद्वारा हस्ताक्षरित पत्रमा दमक-१० (५) वस्ने ३२ वर्षीय पराजुलीलाई पक्राउ पुर्जी जारी गर्दै निजको मेडिकल गराई विभागमा उपस्थित गराई दिन भनिएको थियो।

पत्रकार पराजुलीले युरोप मुलुक रोमानिया पठाउने भन्दै भापाको दमक, पाँडाजुगी, वित्तोमोड, भद्रपुर, इलाम र मोरङको बेलवारीका १४ जनाभन्दा बढीबाट जनती ३ लाख रूपैयांसम्म ठगी गरेको पीडितहरूले बताएका छन्। पत्रकार पराजुलीले रोमानिया पठाउने भन्दै धेरैलाई घरमै बोलाएर इन्टरभ्यू समेत लिने गरेको र इन्टरभ्यूपछि रोमानियाको भिषा पक्का भयो भन्दै रकम लिने गरेको आरोप लागेको छ।

त्यसैगरी महासंघ भापा शाखाका सदस्य दमक निवासी पत्रकार उत्तम रिजाललाई समेत महासंघ भापा शाखाले निलम्बनको सिफारिस गरेको छ। इलाका प्रहरी कार्यालय इटहरी सुनसरीमा दर्ता भएको संगठित अपराध तथा विस्फोटक पदार्थ सम्बन्धी कसुरका सन्दर्भमा पत्रकार रिजालमाथि लागेको कसुरो उपर अनुसन्धानमा सहयोग गर्ने उद्देश्यले उक्त मुद्दा फैसला नहुँजेल र सफाई नपाएसम्मका लागि पत्रकार रिजाललाई महासंघको सदस्यताबाट निलम्बनका लागि पत्रकार महासंघ प्रदेश-१ समिति समक्ष सिफारिस गर्ने सर्वसम्मत निर्णय गरिएको महासंघद्वारा जारी विज्ञापितमा उल्लेख छ।

भ्रष्टाचारविरुद्ध ...

गते सम्ममा अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान अयोगको कार्यालय, टङ्गाल तथा त्यस मातहतका कार्यालयबाट खटिएको टोलीले उनीहरूलाई पक्राउ गरेको हो। साउन १८ गते आन्तरिक राजस्व कार्यालय, महाराजगञ्जमा कार्यरत कम्प्युटर अधिकृत विन्दु श्रेष्ठ प्रधानलाई अयोगको टोलीले घुससहित पक्राउ गरेको हो। प्रधानले कम्प्युटर विचलिको सफ्टवेयर स्वीकृतिका लागि

सेवाग्राहीसँग रू. तीस हजार घुस मागेको उजुरी परेपछि अयोग टोलीले रकमसहित उनलाई पक्राउ गरेको अयोगका प्रवक्ता श्यामप्रसाद भण्डारीले जानकारी दिए। यस्तै साउन १८ गते सेवाग्राहीबाट घुसवापत लिएको रू. ६ लाखसहित र सोत नखुलेको रू. १६ लाख ५० हजारसहित संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालयका उपसचिव प्रमोद नेपाल पक्राउ परे। अयोगको टोलीले नेपाललाई नागपोखरीस्थित एक होटलबाट घुसवापतको रकम भुक्तानी दिने

गर्मी एतम् वर्षातको समयमा लामखुट्टेबाट सार्ने रोगबाट बचौं ।

औलो (मलेरिया), डेंगु ज्वरो, कालाजार, जापानिज इन्सेफलाइटिस जस्ता संक्रामक रोग लामखुट्टेको टोकाइबाट हुने गर्दछ ।

- यसबाट बच्न,**
- भुल लगाएर सुत्ने,
  - पूरा शरीर ढाक्ने गरी लुगा लगाउने,
  - शरीरका खुल्ला अंगमा लामखुट्टेको टोकाइबाट बच्ने मलहम लगाउने,
  - घरको भूयल तथा ढोकामा जाली राख्ने,
  - घर वरिपरि, बगैँचा र सार्वजनिकस्थानमा पानी जम्न नदिने र खाल्डाखुन्डी पुर्ने,
  - ढल, नाला खुल्ला नराख्ने,
  - पोखरी, दह तथा नालाहरूमा लामखुट्टेको लाभ खाने माछा पाल्ने,
  - सुँगुर, बंगुर, हाँस घोडा जस्ता पशुपन्छीहरू व्यवस्थित ढंगले पाल्ने,
  - मानिस बस्ने घरभन्दा पशुपन्छीको खोर टाढा राख्ने ।

नेपाल सरकार विज्ञापन बोर्ड

दल ...

कार्यकारिणी समिति, प्रदेश र जिल्ला समितिका पदाधिकारी तथा सदस्यको संख्या, आयोगमा दलको वार्षिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन पेश गरेको मिलतलागत विवरण खुलाउनुपर्ने छ।

यसैगरी दलको केन्द्रीयस्तर र प्रदेशस्तरको कार्यकारिणी समितिको पछिल्लो निर्वाचन भएको मिति, राजनीतिक दलको सङ्गठनात्मक स्वरूप केन्द्रीयस्तर र प्रदेशस्तरको छ/छैन, त्यसको जानकारी खुलाउनुपर्ने आयोगले जनाएको छ।

दल दर्ताका लागि प्रतिनिधिसभा सदस्यका लागि अनुसूची-१२ बमोजिम र प्रदेशसभा सदस्यको हकमा प्रदेशगत रूपमा सातवटा प्रदेशका लागि छुट्टाछुट्टै अनुसूची-१२ बमोजिमको निवेदन पेश गर्नुपर्नेछ। राजनीतिक दल सम्बन्धी ऐन बमोजिम दुई वा दुईभन्दा बढी दलले एकल चुनाव चिन्ह लिई निर्वाचनमा भाग लिने प्रयोजनका लागि राजनीतिक दलसम्बन्धी नियमावली बमोजिमको ढाँचामा निवेदन दिनुपर्ने आयोगद्वारा जारी सूचनामा उल्लेख छ।

दल दर्ता गर्न केन्द्रीय समितिबाट भएको निर्णयको प्रतिलिपि, दलको विधान, नियमावली तथा घोषणापत्र, आर्थिक वर्ष २०७७/०७८को वार्षिक लेखा परीक्षण प्रतिवेदन लगायतका आवश्यक कागजात पेश गर्नुपर्नेछ र त्यसमा दलको प्रमुख पदाधिकारीले दस्तखत हुनुपर्नेछ।

यसैगरी उम्मेदवारलाई दलको औपचारिक पत्र प्रदान गर्ने गरी पदाधिकारी तोकिएको केन्द्रीय समितिमा निर्णयसहित तोकिएको निर्णय पत्र पदाधिकारीको नाम थर, पद र सम्पर्क नम्बरसहितको दस्तखत नमूना पेश गर्नुपर्नेछ।

दल दर्ताका लागि संविधान बमोजिम राजनीतिक दलको विधान र नियमावली लोकतान्त्रिक हुनुपर्ने, राजनीतिक दलको विधानबमोजिम कम्तीमा पाँच वर्षमा एकपटक सो दलको संघीय र प्रदेश तहका प्रत्येक पदाधिकारीको निर्वाचन भएको हुनुपर्ने र दलको विभिन्न तहका कार्यकारिणी समितिमा नै पालको विविधतालाई प्रतिबिम्बित गर्ने गरी समावेशी प्रतिनिधित्वको व्यवस्था गरिएको हुनुपर्ने आयोगले जनाएको छ।

सीपमूलक शिक्षा आजको आवश्यकता

CTEVT बाट सम्बन्धन प्राप्त यस मोहनमाया माध्यमिक विद्यालय वित्तोमोड न.पा.-२ चारपाने भापालमा शैक्षिक सत्र २०७९/८० मा प्राविधिक विषयतर्फ Diploma In Civil Engineering र Diploma in Civil Engineering [Specialized in Hydropower] मा भर्ना हुनेको सहर्ष जानकारी गराइन्छ।

- हाप्पा विशेषताहरू**
- पूर्ण निःशुल्क छात्रवृत्ति प्रति कार्यक्रम- ५ जना (प्राविधिक विषयतर्फ)
  - अत्यन्त न्यून शुल्कमा अनुभवी शिक्षकद्वारा गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गरिने।
  - व्यवस्थित तथा सुविधासम्पन्न प्रयोगशाला रहेको।
  - पूर्ण व्यवस्थित पर्याप्त पाठ्यपुस्तकसहितको पुस्तकालय रहेको।
  - विगतका वर्षहरूमा उत्कृष्ट नतिजा ल्याउन सफल।
  - विद्यार्थी केन्द्रित शिक्षण सिकाई गराइने।
  - पूर्वपश्चिम राजमार्गसँगै जोडिएको।

प्राविधिक विषयतर्फ आवेदन फारम खुल्ला भएकोले धमाधम फारम भर्ने कार्य भइरहेको छ। फारम पढ्ने र बुझाउने स्थान :- CTEVT को वेबसाइट WWW.CTEVT.ORG.NP बाट डाउनलोड गरी वा विद्यालयबाट लिई रीतपूर्वक भरी विद्यालयमा बुझाउनुपर्नेछ। फारम वितरण :- २०७९ आश्विन २६ गतेसम्म भर्न सकिनेछ। फारम बुझाउने अन्तिम मिति :- २०७९ आश्विन २६ गतेसम्म सञ्चालित कार्यक्रमहरू

Diploma In Civil Engineering - ४८ सिट
Diploma in Civil Engineering[Specialized in Hydropower] - ४८ सिट
थप जानकारीका लागि
मोहनमाया माध्यमिक विद्यालय, वित्तोमोड-२, चारपाने
०२३-५४३६२ (कार्यालय), ९८४२७०४७३४, ९८४२६८४३५१,
९८०३४७०९०, ९८२४०२९६२८

पूर्वाञ्चल

सम्पादकीय

पर्यटनले मुलुकको मुहार फेर्ला ?

कर वृद्धिले विवादमा स्थानीय तह

तीर्थराज खरेल

मुलुक संघीय प्रणालीमा गएपछि गठन भएका स्थानीय तहहरूले मनलाग्दी किसिमले र हचुवाको भरमा करको दर निर्धारण गर्दै आएका छन् । परिवर्तित प्रणाली अनुसार गठन भएको पहिलो स्थानीय सरकारले प्रचलित करको दरमा व्यापक वृद्धि गरेको थियो । अहिलेको स्थानीय सरकारले पनि त्यसैगरी करको दरमा वृद्धि गरेको सेवाग्राहीहरूले गुनासो गर्न थालेका छन् । त्यसो त करको दर कायम गर्न र उठाउन स्थानीय सरकारलाई सविधानले नै दिएको अधिकार हो । सविधानको धारा २२८ मा स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्रको विषयमा राष्ट्रिय नीति, वस्तु तथा सेवाको ओसारपसार, पुँजी तथा श्रम बजार, छिमेकी प्रदेश वा स्थानीय तहलाई प्रतिकूल नहुने गरी कर लगाउन सक्ने उल्लेख छ । यस बाहेकका विभिन्न धाराहरूमा पनि कर सम्बन्धी विशेष अधिकार सविधानमा नै उल्लेख छ । त्यसैले यिनै प्रावधान तथा व्यवस्थाका आधारमा स्थानीय सरकारले कर लगाउन, हेरफेर गर्न, संशोधन वा वृद्धि गर्न सक्छ । तर, स्थानीय तहको काम गराइ, लापरवाही, निरंकुश कार्यशैली र अन्यायपूर्ण ढंगले निर्धारण गरिएको करका दरले विवाद आउने गरेको छ ।

सुन्दै नसुनिएको, लिनै नहुने, सुन्दा नै आश्चर्य लाग्ने कर, उच्च दरले वृद्धि, व्यक्तिगत घटना दर्तामा कर, आर्थिक हैसियत नभएकाहरू माथिको विवेकशून्य कर लगायतका कारणले स्थानीय तह विवादित छन् । यसकै कारण राजनीतिक दल र संघीय पद्धतिलाई नै दोषी ठहर्‍याइने गरेको छ । यसकै कारण राम्रा काम गर्नेहरू ओभरलेभमा परे, सकारात्मक र सुधारका प्रयासहरू त्यत्तिकै हराए । कर तिर्नु नागरिकको कर्तव्य हो, तर त्यस्तो कर वैज्ञानिक हनुपर्दछ । अधिकार पाएको भन्दै जथाभावी र मनलाग्दी कर निर्धारण गर्दा कर नउठ्ने मात्र होइन प्रणाली नै असफल हुने जोखिम कायम रहन्छ । संकलित कर 'डाडु-पुन्य' हातमा हुनेले नागरिकको हितमा खर्च गर्नुको साटो व्यक्तिगत सेवासुविधामा प्रयोग गर्ने पद्धतिले बदनाम स्थानीय तहहरू आफूमाथिको आरोप मुक्त हुनुपर्दछ ।

स्वायत्तताका नाममा मनपरी करको दर निर्धारण गर्ने भापाका पालिकाहरू विवादमुक्त छैनन् । भापाको बितामोड नगरपालिकाले यो वर्ष घरजग्गामा लगाउँदै आएको जग्गा रजिष्ट्रेशन कर डेड सय प्रतिशतले बढाएको भन्दै प्रोपर्टी डिलर्स एशोसिएसन आफ नेपालले आपत्ति जनाएको छ । अध्यक्ष राजकुमार मेवाहाङ राईले वृद्धि भएको कर समायोजन गर्नुपर्ने मागसहितको ज्ञापनपत्र नगर प्रमुखलाई बुझाएको भन्दै नगरपालिकाले त्यसको सुनुवाई नगरेको गुनासो गरेका छन् । अध्यक्ष राईले जिल्ला मूल्याङ्कन समितिको निर्णयलाई समेत बेवास्ता गरी नगरपालिकाले हचुवाको भरमा कर वृद्धि गर्दा व्यवसायी मात्र होइन, सबै सेवाग्राही मारमा परेको बताएका छन् । प्रजिअको अध्यक्षताको मूल्याङ्कन समितिले चालीस प्रतिशत वृद्धि गर्ने निर्णय गरेको करको दरमा गरिएको व्यापक वृद्धिका विरुद्ध आन्दोलनमा उत्रिनुपर्ने बाध्यता आइपरेको राईले बताए । करको दरमा हेरफेर गर्दा सरोकारवाला पक्षको समेत सहभागिता र सहमतिमा निर्धारण गरिए स्थानीय तहहरू आलोचना र विवादबाट मुक्त हुन सक्छन् । तर, हामी कहाँ त्यस्तो परिपार्टी छैन जहाँ व्यापक छलफल, गोष्ठी र अन्तरक्रियाबाट सार्वजनिक महत्त्वका विषयहरूको निरूपण गरियोस् । स्थानीय करको सन्दर्भ स्थानीय जनताका लागि पीडाको कारण नबनोस् नेतृत्व सचेत हुनुपर्छ । संकलित करको व्यापक दुरुपयोग भएको, भ्रष्टाचार बढेको र स्थानीय सरकार त्यसको नाइके भएको सन्दर्भले नवनिर्वाचित सरकारलाई गम्भीर बनाओस् ।

नेपालका लागि पर्यटन क्षेत्र विदेशी मुद्रा आर्जनको मुख्य स्रोत मानिन्छ । तर, कोरोनाको कहरले थला परेको पर्यटन व्यवसायबाट अपेक्षित उपलब्धि हासिल नहुने निश्चित प्रायः छ । सुरम्प हिमाल, आकर्षक पहाड, उर्वर तराई, मनमोहक तालतलेया, खोँच, भित्री मधेश, फोँटिला उपत्यका, गल्छी, भ्रन्ना आदिले भरिपूर्ण हाम्रो देश स्वदेशी र विदेशीका लागि गन्तव्यस्थल बन सफल छ । संसारका १२ वटा आठ मिटरभन्दा अग्लो हिमाल मध्ये आठ वटा नेपालमै हुनु गौरवको विषय हो । आकर्षक हिमालको सौन्दर्यको मोहनीमा नलड्नेको नहेला र ? भौतिक विकासको माथिल्लो तहमा पुगेका युरोपेली र अमेरिकी देशका नागरिकका लागि नेपाल जस्ता प्राकृतिक सम्पदाले भरिएका मुलुकहरू गन्तव्यका लागि मुख्य छोट्टामा पर्ने गर्छन् ।

नेपाल मन्दिर मन्दिरले भरिएको देश मानिन्छ । विदेशी पर्यटकहरूले काठमाडौँ शहरलाई 'मन्दिरहरूको शहर' भनेका छन् । यो हिन्दू बाल्य राष्ट्र भएको हुनाले प्रशस्त हिन्दू मन्दिरहरू छन् भने यस ठाउँमा धार्मिक सहिष्णुताको जरा गाडेको हुनाले बुद्ध मन्दिर, गुम्बा, चैत्य र विहार पनि प्रशस्त छन् । प्यागोडा, शिखर, गुम्बज शैलीका सुन्दर मन्दिर भएको यो स्थल पर्यटनको केन्द्र नै बन पुगेको छ । संसारमा सत्यको जीतका लागि मानिसको हृदयमा मानवताको बास हुनुपर्छ, मानिसको हृदयमा धार्मिक भावनाले ठाउँ नलिएसम्म मानिसको दानवताको अन्त्य असम्भव छ ।

तसर्थ, धार्मिक भावना सबैको हृदय र मन मस्तिष्कमा हुनु अत्यन्त आवश्यक छ । यही प्रेरणा र चाहना बोकेर मानिस धार्मिक तीर्थयात्रीको रूपमा विभिन्न मन्दिर, गुम्बा, मस्जिद र चर्च घाउँछन् । जानी-नजानी भएका पापहरू तीर्थस्थलमा गई देवदर्शन गरेमा पाप सकिन्छ भन्ने धार्मिक विश्वास भएकै कारणले पनि धार्मिक तीर्थयात्रीको रूपमा मानिसहरू तीर्थस्थलमा आउने जाने गर्दछन् । हिन्दू दर्शनमा जीवनमा लक्ष्य, धर्म र मोक्ष प्राप्तिको लागि तीर्थस्थल जानुपर्दछ भन्ने धारणा रहेको छ । यही आन्तरिक लक्ष्यलाई कायम राख्ने धार्मिक पर्यटन र विकासको संरक्षण र सम्वर्द्धन गर्न ठूलो सहयोग पुग्न गएको छ । नेपालमा पशुपति क्षेत्र, मुक्तिनाथ क्षेत्र, वराह क्षेत्र, जनकपुरधाम, देवघाट, गोसाइँकुण्ड, पाथीभरा, स्वर्गद्वारी, लुम्बिनी क्षेत्र आदि हिन्दू र बुद्धमार्गीका लागि प्रसिद्ध र पवित्र क्षेत्र मानिन्छन् ।

हामी मुलुकमा आर्थिक सम्पन्नता चाहन्छौं । आर्थिक प्राप्ति प्राप्त गर्न तुलनात्मक लाभका क्षेत्रको पहिचान गरी उत्पादकत्व बढाउनुपर्छ । गतिशील अर्थतन्त्र निर्माण गर्न तेस्रो विश्वका नेपाल जस्ता देशमा पर्यटन र पर्यटन व्यवसाय ऊर्जाशील क्षेत्र हो । पर्यटन व्यवसायलाई व्यवसायिक बनाउन सके समृद्धि तल्लो तहदेखि प्राप्त हुन्छ । एक घर, एक समाज, एक क्षेत्र अनि सिक्र्रो राष्ट्रिय स्तरमा पर्यटन व्यवसायलाई सम्वर्द्धन र प्रबर्द्धन गर्दा प्राप्त लाभको न्यायोचित वितरण हुन्छ । जब आर्थिक लाभ मात्र नभई प्राकृतिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक, पुरातात्विक सम्पदाहरूको दिगो व्यवस्थापन हुन्छ, अनि मात्र यो

विकासोन्मुख तथा अर्थतन्त्र कमजोर भएका मुलुकका लागि पर्यटन व्यवसाय सच्चा सारथी बन्दै गर्छ । प्राचीन सम्पदाको संरक्षण, पर्यटन सुरक्षा र पर्यटन सेवा-सुविधाको गुणस्तरीयता, भरपर्दो हवाई सेवा, पर्यटनमैत्री पूर्वाधार, पर्याप्त सूचना र पर्यटन गन्तव्यहरूको विविधिकरण गर्नु नै नेपाली पर्यटन व्यवसाय विकासका सवाल हुन् ।

कम खर्च गरेर एकै ठाउँ ट्रेकिङ जाने पर्यटक बढ्नु, होमस्टेको सुविधामा स्तरीकरण नहुनु, पर्यटकमैत्री स्थानीय पूर्वाधार र वातावरण नहुनु नेपाली पर्यटन क्षेत्रमा हाल देखिएका समस्या हुन् । आन्तरिक पर्यटकको सम्भावना बढेको छ । पर्यटन प्रहरीको अवधारणा नौलो हुनु, सांस्कृतिक सम्पदामा स्थानीयको अतिक्रमण हुनु, गुणस्तरीय सेवा-सुविधा पर्यटनमैत्री नहुनु, नयाँ गन्तव्यको विविधिकरण गर्न नसक्नु, गुणात्मक लाभ हासिल गर्न नसक्नु, विश्वसनीय पूर्वाधार र सेवाको अभाव हुनु नेपाली पर्यटनका अन्य समस्या हुन् । पर्यटन क्षेत्रको विकासका लागि सक्षम सारथी बन राज्य प्रणाली जागरूक हुनुपर्छ । पूर्वाधार निर्माण र विकास पर्यटनमैत्री हुनुपर्छ । सबलीकृत निजी क्षेत्रसँगै सरकारी क्षेत्र सक्षम र व्यवसायिक हुनुपर्छ ।

मूल्य-मान्यता र स्वाभिमत्त्वको विषय उचित रूपमा सम्बोधन हुन नसक्दा सरकारी लगानीमा निर्माण र विकास भएका पूर्वाधारको दिगो रूपमा उपयोग हुन सकेको छैन । पर्याप्त मात्रामा पर्यटकको आगमन भएमा पूर्वाधारको विकास गर्ने वा पूर्वाधारको विकास भएमा पर्यटकको संख्यामा बृद्धि हुने विषयमा देखिएको अन्योलता यथावतरूपमा रहेको छ ।

पर्यटक स्थलमा पर्यटक, स्थानीय समुदाय र नागरिकबीच अपेक्षित समन्वय कायम हुन नसकेको कारणबाट यदाकदा विरैगति देखिने गरेको छ । इन्द्रकालमा क्षतिग्रस्त पर्यटन विकाससँगै सम्बद्ध संरचनाको पुनर्निर्माण एवम् विस्तारमा ध्यान केन्द्रित गर्नुपर्ने भएको छ । पर्यटन व्यवसायबाट नै समृद्धि आउने हो । पर्यटन व्यवसायले स्थानीय उत्पादनको उपयोग, होटल व्यवसायको व्यवसायिकता, रोजगारीको अवसर, विदेशी मुद्रा आर्जन जस्ता क्रियाकलापले अर्थतन्त्र गतिशील बनाउँछ, जसका लागि पर्यटन व्यवसायमा राज्यले सुरक्षित वातावरण र पूर्वाधार निर्माणमा जागरूक हुनुपर्छ । पर्यटकीय सम्भावनालाई विविधीकरण गर्न सक्नुपर्छ । यसका साथै प्राचीन कला र

प्राकृतिक, पुरातात्विक एवम् जैविक सम्पदाहरूको संरक्षण र प्रचारप्रसारबाट नेपालका विशेषताहरू विश्वमा फैलाउन सहज हुन गई यस क्षेत्रमा थप प्रोत्साहन समेत मिल्न सक्नेछ ।

साहसिक पर्यटनका थप सम्भावनाको खोजी गरिनुपर्छ । स्थानीय उत्पादनलाई प्राथमिकता दिँदै ग्रामीण पर्यटनलाई यथार्थमा आधारित बनाउनुपर्छ । मौलिकताको संरक्षण गर्दै प्राप्त लाभको न्यायोचित वितरणको अवस्था राज्यले सुनिश्चित गर्नुपर्छ, अनि मात्र पर्यटन व्यवसाय समृद्धिको यात्राको असल साभेदार बन सक्छ । पर्यटन उद्योगमा देखिएका चुनौतिहरूको सम्बोधन गर्नका लागि सरकार, निजी क्षेत्र तथा गैरसरकारी क्षेत्र समेतको संयुक्त लगानी, तत्परता र सोचमा परिवर्तनको आवश्यकता हुन्छ । अनवरत रहिरहने हिमालको दृश्य अविच्छिन्न रूपमा आमदानीको स्रोत हुन सक्छ । अनुपम प्राकृतिक सौन्दर्य, प्रचुर जैविक विविधता, बहुजातीय, बहुभाषीय, बहुधर्म र सामाजिक विविधता एवम् ऐतिहासिक तथा सांस्कृतिक सम्पदाले भरिपूर्ण नेपाल, विश्व पर्यटन मानचित्रमा प्रमुख पर्यटकीय

पर्यटन व्यवसायमा दक्ष जनशक्ति अनिवार्य तयार गर्नुपर्छ । पर्या-पर्यटनको अवधारणालाई स्थानीयकरण गर्नुपर्छ । प्रचार तथा सञ्चारमा विशेष जोड दिनुपर्छ । पर्यटकको सुरक्षा र उद्धारलाई नियमित र सक्षम बनाउनुपर्छ । पर्यटन उद्योगको विकास तथा व्यवसायिकता हासिल गर्न निजी स्वदेशी तथा विदेशी लगानीको वातावरण बनाउनुपर्छ । पर्यटकीय क्षेत्रको संरक्षण र नयाँ गन्तव्य पहिचान गर्न सबै क्षेत्रबीच सहकार्य हुनुपर्छ ।

नेपालको पर्यटन क्षेत्र त्यति सन्तोषजनक छैन । पर्यटकीय गन्तव्य स्थल तथा पर्यटकीय सम्पदा संरक्षण, पर्यटकको सुरक्षा, सेवा-सुविधाको सञ्चालन र गुणात्मक वृद्धि, पर्यटकीय पूर्वाधार विकास सम्बन्धी विषयमा सरकार तथा निजी क्षेत्रबीच समन्वयात्मक भूमिका रहेको छ । तथापि स्रोत र साधनको बाँडफाँड र उपयोग जस्ता नीतिगत विषय तथा सडक, खानेपानी, विद्युत, सञ्चार जस्ता पूर्वाधार निर्माणमा प्रत्यक्षरूपमा संलग्न निकाय र संस्थाबीचको समन्वयमा अपेक्षित प्रभावकारिता देखिन सकेको छैन । पर्यटन पूर्वाधार विकास, सञ्चालन र प्राप्त लाभको बाँडफाँडमा स्थानीय समुदाय र नागरिकको भूमिका,

सम्पदा, पर्यावरण, साहसिक खेलकुद नै आकर्षण गन्तव्यका कारण हुन् । विश्व पर्यटन मानचित्रमा नेपाललाई आकर्षक, रमणीय र सुरक्षित गन्तव्य स्थलको रूपमा परिचय गराउँदै, पर्यटन क्षेत्रका हवाई, होटल, टाभल तथा टुर जस्ता विविध प्रकारका गतिविधि र व्यवसायमा वृद्धि भई सर्वसाधारणको जीविकोपार्जनका लागि रोजगारीका अवसर लगायत उत्पादनशीलता, जनताको जीवनस्तर र आर्थिक वृद्धि दर सँगसँगै राजस्वमा योगदान पुर्‍याउने अपेक्षा गरिन्छ । यसबाट विशेषगरी ग्रामीण पर्यटन क्षेत्रमा स्थानीय समुदायको स्वाभिमत्त्व र गुणस्तरीय सेवाको प्रतिस्पर्धामा विकास हुन जानेछ । साथै विद्यमान पर्यटकीय क्षेत्रहरूका पूर्वाधार सञ्चालनमा सुधार आउनुका साथै नयाँ पर्यटकीय सम्भावना भएका क्षेत्रमा पूर्वाधार विकाससतर्फ लगानी प्रबर्द्धन गर्न प्रोत्साहन मिल्नेछ ।

पर्यटकीय क्षेत्रहरूमा स्थापित सामाजिक, सांस्कृतिक परम्परालाई अन्य देशका पर्यटक मार्फत बजारीकरणको अवसर प्राप्त भई अन्य देशका राम्रा पक्ष सिकने अवसर प्राप्त हुन सक्नेछ भने विभिन्न क्षेत्रका सांस्कृतिक,

गन्तव्यस्थलको रूपमा सुपरिचित छ ।

विज्ञान, प्रविधि र सञ्चार प्रणालीमा भएको अभूतपूर्व विकासले समुच्च विश्व नै एउटा गाउँको रूपमा परिचित हुँदै गइरहेको अवस्थामा नेपालले यस्ता राष्ट्रिय सम्पदालाई विश्व साभु प्रस्तुत गर्दै विश्व पर्यटन बजारलाई आकर्षित गरी अत्याधिक लाभ लिन सक्ने क्षमता अभिवृद्धि गर्नु आवश्यक छ । पर्यटन व्यवसाय आफैमा राष्ट्रिय अर्थतन्त्रको विकासको प्रमुख आधार भएकोले यस व्यवसायको विविधिकरण र विस्तारद्वारा आम नागरिकको जीविकोपार्जन र रोजगारीका अवसरमा वृद्धि गरी जनताको जीवनस्तरमा सुधार गर्नु अपरिहार्य भएको छ । यस प्रयोजनार्थ एकातर्फ नेपालका यी विविध सम्पदाको समुचित संरक्षण र सम्वर्द्धन गर्नु अत्यावश्यक भएको छ भने अर्कोतर्फ अन्तर्राष्ट्रिय हवाई यातायात सेवा लगायत पर्यटन सेवासँग सम्बद्ध सबै प्रकारका पूर्वाधार विकास गर्दै पर्यटन सेवा उद्योगको सञ्चालन एवम् गुणात्मक वृद्धि गर्नु आवश्यक छ । अनि मात्र नेपालको मुहार फेर्ने पर्यटन क्षेत्र सहयोगी हुन सक्दछ ।

tirthkharel2028@gmail.com

मंकीपक्स नेपाल कति जोखिममा ?

विश्वभरि फैलिरहेको मंकीपक्स रोग संक्रमणको जोखिम नेपालमा पनि रहेको पाइएको छ । नेपाल-भारत खुला सिमाना भएको र विभिन्न देशबाट पर्यटकको आउजाउका कारण नेपाल मंकीपक्स रोगको संक्रमणको जोखिममा परेको हो । विश्व स्वास्थ्य सङ्गठन (डब्ल्यूएचओ), स्वास्थ्य पत्रकार मन्च नेपालले आयोजना गरेको मंकीपक्सको अवस्था र जोखिम विषयक अन्तरक्रिया कार्यक्रममा डब्ल्यूएचओ नेपालका प्रमुख राजेश पाण्डवले नेपाल मंकीपक्स संक्रमणको जोखिममा रहेको बताए । यद्यपि भाइरसबाट हुने एक किसिमको सरुवा रोग मंकीपक्स भने हालसम्म नेपालमा देखिएको छैन ।

भारतमा मंकीपक्सका विरामी भेटिनु र खुला सीमा भएकाले संक्रमितले सजिलै नेपाल प्रवेश पाउने भएकोले पनि उच्च जोखिम रहेको हो । भारतमा अहिलेसम्म नौ जना मंकीपक्सका संक्रमित फेला परिसकेका छन् । त्यस्तै अफ्रिका, युरोप, मध्यपूर्वी एसिया देशबाट पनि नेपालमा पर्यटक आउने सक्ने भएकाले जोखिम बढेको डब्ल्यूएचओका नेपालस्थित महामारी विज्ञ डा. चथुरा इदिरिसुरियाले

जानकारी दिए । 'यी ठाउँबाट नेपालमा सजिलै पर्यटकको आउजाउ धेरै भएको पाइन्छ' -उनले भने- 'त्यसैले नेपाल पनि मंकीपक्सको जोखिममा छ ।'

८० वटा देशका करिब २४ हजार मानिसमा मंकीपक्सको संक्रमण फैलिएको डब्ल्यूएचओले जनाएको छ । डा. इदिरिसुरियाले मंकीपक्स रोगको जोखिम बारेको जानकारी समुदायमा सरकारले गराउनु आवश्यक रहेको बताए । रोग सार्ने मध्ये ९७.५ प्रतिशत संक्रमण पुरुष-पुरुषबीच हुने यौन सम्पर्कबाट सार्ने गरेको पाइएको डब्ल्यूएचओले जनाएको छ । ती मध्ये ३८ प्रतिशतमा एचआइभी पोजिटिभ पाइएको छ ।

डब्ल्यूएचओका नेपालस्थित महामारी विज्ञ डा. इदिरिसुरियाले यस रोगको संक्रमण एक व्यक्तिले अर्को व्यक्तिलाई २९ देखि २४ दिनभित्रमा सार्ने सक्ने भएकोले एक महिनासम्म आइसोलेसनमा बस्नुपर्ने बताए । डब्ल्यूएचओ नेपालका स्वास्थ्य आपतकाल कार्यक्रम प्रमुख डा. एलिसन गोकोटानोले भारतमा मंकीपक्सको विरामी देखिएकोले खुला सिमानाका कारण नेपालमा सजिलै

मंकीपक्सको संक्रमण देखिने बताए ।

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको इपिडिमियोलोजी तथा सरुवा रोग नियन्त्रण महाशाखाका वरिष्ठ स्वास्थ्य प्रशासक डा. खगेश्वर गेलालले छिमेकी मुलुकमा देखिएसँगै नेपाल पनि मंकीपक्स संक्रमणको जोखिममा रहेको बताए । उनले अहिलेसम्म शङ्कास्पद चार वटा नमूना परीक्षणमा मंकीपक्स रोग नदेखिएको जानकारी दिए । 'अहिलेसम्म नेपालमा एउटा पनि संक्रमण देखिएको छैन । तर, छिमेकी मुलुक भारत र नेपालमा सजिलै आउजाउ हुने देशमा देखिएकोले डुक्क हुने अवस्था छैन' -उनले भने ।

डब्ल्यूएचओले मंकीपक्स संक्रमणको परीक्षण गर्नका लागि दुई सय ५० किट उपलब्ध गराएको छ । अहिले सोही किट मार्फत राष्ट्रिय जनस्वास्थ्य प्रयोगशालामा मंकीपक्सको परीक्षण हुने गर्दछ । डब्ल्यूएचओका जनस्वास्थ्य विज्ञ डा. शीलत अधिकारीले मान्छेबाट मान्छे र जनावरबाट मान्छेमा यो रोग सार्ने गरेकै बताइन् । उनले छाला र मुखमा रहेको दाग, विरामा फुट्टा र नजिक रहेको व्यक्तिलाई मंकीपक्स रोग सार्ने जानकारी दिइन् ।

घाउ, खटिरा, विरामाको सम्पर्कबाट, शरीरबाट निस्किएको तरल पदार्थ जस्तै थुक, च्यालको सम्पर्कबाट, भाइरसबाट दूषित सतह र सामग्रीको प्रत्यक्ष सम्पर्कबाट, संक्रमित बाँदर, मुसा, लोखेक लगायत जनावर र भाइरस रहेको ओछ्यान र लुगाबाट पनि यो रोग सर्दछ । काटिएको, विमिरा वा फुटेको छाला, आँखा, नाक वा मुख, श्वासनली जस्ता अङ्गबाट पनि यो भाइरस सार्ने गर्दछ ।

सरकारको तयारी
मंकीपक्सको जोखिम कम गर्नका लागि स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले तयारी गरेको छ । महाशाखाका वरिष्ठ स्वास्थ्य प्रशासक डा. गेलालले मंकीपक्स पत्ता लगाउन अध्ययन अनुसन्धान गर्न देशभर १५ जना चिकित्सकलाई फोकल पर्सन नियुक्त गरी काम गरिरहेको बताए । यस्तै मंकीपक्सका शङ्कास्पद विरामीको परीक्षण राष्ट्रिय जनस्वास्थ्य प्रयोगशालामा गरिएको छ ।

महाशाखाको शुकुराज टुपिकल तथा सरुवा रोग अस्पताल र कान्ति बाल अस्पतालका चिकित्सकलाई अभिमुखीकरण तालिम दिइसकेको छ । उनले 'इन्टर्नल गाइडलाइन अन

किर्तिनकल म्यानेजमेन्ट अफ मंकीपक्स-२०७९' तयारी गर्न थालेको जानकारी दिए । उनले स्वास्थ्य सेवा विभागका सबै महाशाखालाई मंकीपक्सको प्रतिकार्यका लागि आगामी कार्ययोजना समेत बनाउने निर्देशन दिइसकेको जानकारी दिए ।

महाशाखाको उच्च जोखिममा रहेका समुदायसँग पनि रोकथाम र नियन्त्रणबारे छलफल गरेको उनको भनाइ छ । सात वटै प्रदेशका प्रदेश निर्देशनालयलाई मंकीपक्सको रोकथाम र नियन्त्रण गर्नका लागि निर्देशन दिइएको छ । ज्वरो आउनु, सामान्य ज्वरो शुरु भएको एकदेखि तीन दिनभित्रमा छाला, अनुहार, हल्केला र पैतालामा डावर देखा पर्नु, डावर परिवर्तन भई फोका हुँदै पाप्ता लागेर उप्किनु, टाउको ढाड र मांसपेशी दुख्नु, शरीरका ग्रन्थीहरू बढ्नु यस रोगका लक्षण हुन् । मंकीपक्स रोगका सम्भावित जटिलता आँखामा संक्रमण र दृष्टि गुनुनु, अन्य जीवाणुको संक्रमण, निमोनिया, मस्तिष्क ज्वर, गर्भ खेर जानु जस्ता रहेका छन् ।

बच्चे उपायहरू
मंकीपक्सको शङ्का वा पुष्टि भएको व्यक्तिसँग असुरक्षित सम्पर्कमा नजाने, संक्रमित व्यक्तिलाई घरमा वा अस्पतालमा आइसोलेसनमा राख्ने, संक्रमित व्यक्तिको हेरचाह गर्नेले पूर्णरूपमा जनस्वास्थ्यको मापदण्ड पालना गर्ने, घाउसँग प्रत्यक्ष सम्पर्क हुन्छ भने पञ्जा लगाउने, नियमितरूपमा साबुन पानीले हात हुने वा सेनिटाइजर प्रयोग गर्ने, संक्रमित व्यक्तिको लुगा, तौलिया, ओछ्यान र भाँडा तातो पानी, साबुन वा डिजिनेन्टले धुने गर्नुपर्दछ । त्यस्तै मंकीपक्सको संक्रमण पुष्टि भई विरामी भएका वा परेका जनावरको सम्पर्कमा नजाने, संक्रमितको सम्पर्कमा आएका व्यक्तिले पीसीआर परीक्षण गर्ने, संक्रमितको सम्पर्कमा आएको सतह स्थान वा कोठा डिजिनेन्टले निस्सङ्गण गर्ने, मासुजन्य खाद्यपदार्थ राम्ररी पकाएर मात्र खाने र फोहोरलाई उचित स्थानमा व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ ।

